

Halsbrytande operationer i Helsingborg

VETERINÄR Några gånger om året kommer den franska veterinären Fabrice Rossignol till Regiondjursjukhuset i Helsingborg för att operera hästar med halsproblem.

Doktor Rossignol är en av världens mest värnkommerade hästkirurger. Ridsport var med på ett av hans besök, då han tog sig an en lång rad patienter med olika halsproblem. Som specialist på hästens övre luftvägar gör doktor Rossignol 500-600 halsoperationer varje år, ofta på mycket värdefulla trav- och galopphästar som kommer till hans ordinarie arbetsplats, en stor hästklirik vid Grosbois i Paris.

Han har utvecklat en teknik där han använder olika implantat, bland annat vid felläge av mjuka gommen och struppipping.

– Om mjuka gommen lägger sig fel uppstår ett gurglande ljud vid hård ansträngning. Hästen får inte tillräckligt med syre och presterar inte optimalt, säger Flemming Winberg, chefveterinär i Helsingborg och assisterande kirurg vid ingreppen.

Åkomman kan drabba alla sorters hästar, men uppmärksammas mest hos travare och galoppörer, i någon mån hos rindhästar.

Sätter in implantat

– Tack vare att vi allt mer använder en dynamisk undersökning av svalget medan hästen arbetar, via endoskopi, upptäcker vi vad som verkligen händer i hästhalsen under arbete. En del hästar har fler än ett problem.

Tekniken som används vid operation av felläge av mjuka gommen

kallas »tie forward« och utvecklades ursprungligen i USA. Den innebär att struphuvudet fästs med trådar: dels i tyroïdbrosket, dels i tungbenet, så att det inte kan glida tillbaka så långt att mjuka gommen lägger sig fel.

Tekniken är under ständig förbättring, där doktor Rossignol tillsammans med en tysk kollega står för det senaste:

– Vi upptäckte att det kom tillbaka en del patienter där trådarna rivit sig igenom tungbenet. Därför sätter vi numera in ett implantat bakom brosket som en stabilisator, berättar han.

– Man kan säga att dess funktion är densamma som att förstärka området bakom en knapp i en rock, det håller bättre även om man drar hårt i knappen.

Implantat används med fram-

gång vid korsbandsoperationer på hund, vilket gjorde att man började testa det även på häst.

– Vi upptäckte att vi kunde fördubbla kraften i trådarnas sträckning och därmed få ett mer hållbart resultat. Implantatet kommer att medföra att det blir ett bättre och jämnare drag i trådarna, säger doktor Rossignol och tillägger:

– En annan fördel är att man genom en enkel röntgen kan se att hästen har genomgått denna operation.

Även vid struppipping

En liknande teknik används på struppipare. Struppipping är en förlamning av stämbanden, vilket ger sämre lufttillförsel. Ofta hörs ett pipande ljud, som gett åkomman dess namn.

I en del fall räcker det att stäm-

banden avlägsnas, i svårare fall får en tråd sättas in för att ersätta den muskel som normalt sköter stämbandsfunktionen.

– Det ingreppet hade begränsad hållbarhet, eftersom tråden tenderade att säga sig igenom brosket, berättar Flemming Winberg.

Tack vare doktor Rossignols vidareutveckling av operationsmetoden, sätter man nu först ett vävnadsankare i brosket, med tråd i. Den andra änden av tråden förses med en titanknapp som sätts fast på broskets baksida.

– Det blir mycket hållfast och eliminerar rörligheten i tråden. Därigenom blir resultatet mer långsiktigt hållbart.

Hönät i början

Trots insättande av främmande föremål i halsen och avslutande la-

serbehandling för att ge stabiliserande bindväv, är hästarna förvånansvärt lite påverkade efter halsingreppen.

– De behöver inte specialdiät utan kan äta hö, säger Flemming Winberg. Men det serveras i hö nätt för att de inte ska stå för mycket med sänkt huvud, innan operationssåret är läkt.

Ytterligare fördel

Dagen efter ingreppen röntgas alla opererade hästar, så att man ser var implantatet är placerat och hur stort det är.

– Detta är en annan fördel jämfört med hur ingreppet vanligen utförs, utan implantat. Nu kan man alltid se om en häst är opererad eller ej, avslutar doktor Rossignol.

INGRID ANDERSSON

Den franska veterinären Fabrice Rossignol och veterinär Flemming Winberg, Regiondjursjukhuset i Helsingborg, utför en operation av gomme. Som specialist på hästens övre luftvägar delar Rossignol med sig av sina erfarenheter till sina svenska kollegor.

Vill ha besök av fler specialister

Regiondjursjukhuset i Helsingborg har ett brett samarbete med utländska specialister. Det är ett vinnande koncept som ger patienterna god service samtidigt som djursjukhusets personal får vidareutbildning.

Att djursjukhus skickar sin personal utomlands på vidareutbildning har alltid skett i större eller mindre omfattning. Men vid Regiondjursjukhuset i Helsingborg har man sedan något år vänt på steken och har ett fruktbart samarbete med utländska specialister som kommer dit. Chefveterinär Flemming Winberg ser många fördelar med detta:

– Dels kan vi erbjuda våra patienter bästa tänkbara behandling av specialister, dels blir det utbildning för fler ur personalstyrkan än den enstaka person som åker på kurs.

Djursjukhusets kirurger assisterar vid operationerna och hela operationsteamet får vara med om de senaste framstegen inom olika tekniker.

I artikeln här intill berättas om hur den franska experten doktor Fabrice Rossignol tar sig an hästar med halsproblem; andra veterinärer som kommer till Helsingborg är Clodagh Kirney från veterinärhögskolan i Dublin och doktor Graham Munroe, Cambridge. Båda är Eurospecialister i hästens kirurgi.

Clodagh Kirney gör en del av sin forskningspraktik här och även hennes studenter kommer hit. De är med och delar joutjästgöringen.

– Vi ger dem erfarenhet och de avlaster oss, det blir ett win-win-koncept, konstaterar Flemming Winberg.

Graham Munroe kommer regelbundet till Helsingborg. Han har ögonsjukdomar och -kirurgi som sin specialitet, och ett gediget cv med praktik på Rosedale, lärare vid veterinärhögskolor i Skottland och forskning bakom sig.

– Detta ger kompetensutveckling åt alla här, säger Flemming Winberg, som själv har lärt sig nya sätt att operera och även varit med om att utveckla ny teknik.

– Det innebär att vi kan ingå i olika forskningsprojekt, vilket är spännande. Vi fångar också upp de hästägare som annars väljer att åka utomlands och operera sina hästar.

INGRID ANDERSSON

Tredje gången för Rossignol

Fabrice Rossignol är i Helsingborg för tredje gången.

– Det här är ett fantastiskt bra djursjukhus och enda stället jag åker till utanför Frankrike. Välutrustade operationsalar och personal som kan sitt jobb, säger han entusiastiskt. Det kvittar hur bra jobbet kirurgen utför; om inte djursjukhuset gör sitt, kan patienten bli sjuk efteråt och hela jobbet är gjort.

Fabrice Rossignol

Roliga fall

– Valet av fall är också utmärkt. Sedan är det viktigt att ha en duktig assisterande veterinär, operationer går aldrig på rutin utan allt kan hända. Då måste man diskutera sig fram till vad som är bästa lösningen.

– Kirurgi handlar mer om logik än genialitet, säger Fabrice Rossignol blygsamt angående sina egna innovationer inom hästkirurgi.

– Vi utvecklas hela tiden, men det gäller att sätta sitt ego åt sidan. Här kan man dela erfarenheter, diskutera fall och fråga varandra. Inom humanvården kan det ibland vara upp till tio kirurger i ett team, medan hästkirurger ofta jobbar ensamma. Det är bra att det blir ändring på det!

INGRID ANDERSSON